

e-com.Ud'A

Número 22

29 d'octubre de 2006

Consell editorial

- Univers Bertrana
- Manel Cayetano
- Aleix Dorca
- Carme Espinosa
- Miquel Nicolau
- Josefina Porras

Contacte: butlleti@uda.ad

Res de gran s'ha aconseguit al món sense entusiasme.

R. W. Emerson

L'article	1
Editorial	1
Què fem?	3
Flaixos de llengua	4
Parlem?	5
Extraradi	6
Info-Ud'A	8
L'entrevista	10
Lliçons recreatives	12
Qui és qui?	14
Postres de músic	15
Què fem?	16
La Foto	16

L'article — La televisió digital, possibilitats obertes.

A proposta del Servei de Telecomunicacions d'Andorra (STA), el Consell de Ministres va acordar el passat 27 de setembre que l'apagada analògica al Principat es produeixi d'aquí a només un any, exactament el 25 de setembre del 2007. D'aquesta manera, la televisió digital terrestre (TDT) substituirà el senyal analògic tradicional, fet que comportarà que les llars del país rebin més canals amb més qualitat audiovisual i amb la possibilitat d'interactuar amb la plataforma. Segons dades de l'STA, el juny del 2006 un 49% de llars andorranes ja disposaven de descodificador de TDT. La substitució del senyal analògic per la televisió digital terrestre al 100% de les llars andorranes suposarà una inversió de 700.000 euros, segons va anunciar el director de l'STA, Jaume Salvat.

(continua a la pàgina següent)

Editorial

Al llarg de la història, sobretot de la història més recent, han aparegut diverses teories sobre la motivació de les persones. Una d'aquestes teories va ser enunciat per Abraham Maslow al 1943. La teoria de Maslow s'identifica a través d'una piràmide de necessitats bàsiques que presenten totes les persones i que han de ser satisfetes, segons la teoria, en l'ordre jeràrquic establert. Potser us sonarà més si tenim en compte que actualment, aquesta teoria constitueix la base per a la publicitat d'una reconeguda marca de cotxes a la televisió.

Actualment, però, en entorns científics, la teoria està descartada, ja que, semblaria que les necessitats fonamentals dels éssers humans són satisfetes sense cap ordre jeràrquic, i que hi ha altres factors a tenir en compte alhora d'analitzar els motius pels quals les persones actuem de determinada manera i aquí hi tenim un exemple clar que la teoria no és correcta.

Fa alguns mesos, un grup de persones de la Universitat ens vàrem unir per elaborar aquest butlletí que, des d'aleshores, heu anat rebent amb regularitat.

Quina va ser la nostra motivació?

Consideràvem que una institució com la Universitat d'Andorra es mereixia disposar d'una eina de comunicació efectiva a través de la qual tota la comunitat universitària pogués expressar les seves opinions, inquietuds, coneixements, etc.

Segons Maslow, la necessitat que ens va moure a participar en aquesta activitat es podria situar a partir del segon nivell de la piràmide, necessitat d'assegurar que la comunicació entre els membres de la comunitat universitària és transparent i no està sotmesa a cap tipus de censura. També es podria situar en el tercer nivell, necessitat de pertinença, ja que la participació en el grup ha creat uns lligams que ens fan sentir-nos part d'un projecte comú. Fins i tot en el quart nivell, amb les necessitats d'auto-estima, ja que el fet de ser capaços d'editar cada nou número del butlletí és un motiu de satisfacció personal, quasi la satisfacció d'una necessitat de cinquè nivell, auto-realització.

Òbviament, la teoria de Maslow no funciona en tots els casos.

Durant tot aquest temps, la participació de la resta de la comunitat universitària, salvant excepcions, ha estat quasi inexistent; és més, en diverses ocasions hem rebut missatges de la pretesa inutilitat que representa aquesta publicació.

En algunes ocasions, els membres del consell editorial ens hem demanat com fer més atractiu el butlletí i, fins i tot, si aquesta eina de comunicació satisfà o no les necessitats de la comunitat universitària. Però quan observem les diferents iniciatives que s'han proposat a la universitat, ens adonem que, el que no funciona no és el butlletí.

L'article

La televisió digital, possibilitats obertes.

(continua de la pàgina anterior)

Actualment ja rebem quinze canals gratuïts i en obert i s'ha anunciat que arribarem de seguida als vint, comptant-hi la cadena administrada pel Govern, en català, i les cadenes de fora, en català, francès, espanyol, portuguès i anglès. Es parla fins i tot d'obrir l'espectre a alguna televisió privada, tot i que, per barat que hom plantegi un canal privat, si no li aporta un mínim rendiment comercial —fruit de l'audiència— potser haurà d'encarar dificultats.

Per què la TDT?

El nou sistema de transmissió fa la comunicació audiovisual més potent i versàtil i influirà sobre els models de producció, de distribució i de difusió de continguts, com també sobre la relació dels telespectadors amb els diversos mitjans. Els experts asseguren que, d'aquí a cinc anys, mirar la televisió tindrà poc a veure amb aquest mateix fet tal i com s'entén ara. La televisió digital comporta múltiples avantatges, independentment de l'estàndard de transmissió de dades que s'utilitzi. La qualitat de la imatge i del so és més estable, s'adapta més fàcilment a diverses discapacitats humanes i, sobretot, es poden difondre serveis afegits al senyal pròpiament de vídeo, com ara informació contextual, guies electròniques, serveis interactius o aplicacions informàtiques.

Per rebre la TDT cal tenir un televisor adaptat o bé comprar un descodificador. Aquesta segona opció és la que més andorrans trien i cal estar atent a l'evolució de la xifra de persones que s'han decidit a adquirir un dels aparells. Però no només a la xifra. Hem vist que un dels aspectes estratègics de la TDT és la seva interactivitat, però per gaudir-ne no n'hi ha prou de comprar el descodificador més barat, sinó que cal saltar a un de gamma més alta, amb capacitat per als serveis interactius amb l'estàndard *Multimedia Home Platform* (MHP). El futur és dels models que inclouen un disc dur per enregistrar programes, cosa que permet veure'ls en semidiferit, trencant així de manera radical el caràcter lineal de la televisió i, de retruc, la manera de consumir-la. El concepte que tenim ara de les audiències està cridat a desaparèixer.

D'altra banda, el procediment de compressió del senyal de la TDT permet també un major aprofitament de l'amplada de banda i, per tant, un major nombre de canals per banda. Per una única freqüència (múltiplex) es poden emetre fins a cinc canals digitals, mentre que en el sistema analògic cada canal ocupa una freqüència sencera. L'espectre alliberat pot emprar-se per millorar la resolució de les emissions, per engegar nous serveis, per a la televisió mòbil, o per a d'altres serveis de telecomunicacions com ara la telefonia. I encara més: atès que l'espai radioe-

lèctric és un bé públic gestionat pels governs, l'adopció de la TDT possibilita als estats controlar de bell nou els processos d'adjudicació de freqüències.

L'evolució a Europa

El maig de 2005, la Comissió Europea va proposar l'any 2012 com a data límit per completar l'apagada analògica, i va demanar a tots els estats membres que acceleressin la transició d'analogic a digital. Si es compleix el pla proposat, la Unió Europea serà la primera regió del món en emetre exclusivament amb el sistema digital. Holanda, Finlàndia i Suècia són els països que abandonaran les emissions analògiques abans: entre aquesta tardor i el 2008. I Andorra estarà en aquesta primera onada.

Finlàndia sempre ha estat en una posició capdavantera pel que fa a l'adopció de les noves tecnologies, i en el cas de la TDT no ho ha estat menys. Pionera en adoptar una legislació ad hoc (maig del 1996), és també el primer país que ha implementat l'estàndard MHP. Pel que fa a la cobertura, l'any passat el 99,9% de la població de Finlàndia ja tenia accés a la TDT. L'apagada analògica està anunciada per al 31 d'agost del 2007. Contràriament al que s'ha dit, però, no serà el primer estat del món completament digitalitzat. En realitat s'hi han avançat els Països Baixos, on la televisió es rep majoritàriament per cable. L'Haia ha anunciat que s'apagaran els emissors analògics aquest proper 11 de desembre.

A l'estat francès s'acumula un cert retard. Les emissions no van començar fins el març de 2005, a les regions centrals. Actualment, la TDT arriba potencialment al 65% de la població, tot i que l'índex de penetració és del 9,5% a les zones de cobertura. La dada es considera un èxit, si es té en compte que s'ha aconseguit en poc temps. Amb això, els territoris propers a Andorra, és a dir l'Arieja i la Catalunya del Nord, no es troben encara en l'àrea de cobertura, ja que estan previstos en l'última fase del desplegament que tot just comença ara. L'apagada analògica queda per al 30 novembre del 2011.

El govern espanyol, de la seva banda, ha enfilat fa a penes un any el camí definitiu cap a la digitalització amb l'aprovació de diverses normatives, no exemptes de polèmica, que han mobilitzat els agents implicats amb vistes a completar l'apagada analògica el 3 d'abril del 2010. Catalunya va ser pionera en l'adopció de la TDT, de la mà de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, que ja el 1998 va iniciar les primeres emissions en proves des de la Torre de Collserola. Si es compleixen els plans, cessarà les emissions analògiques abans que acabi l'any 2009.

(continua a la pàgina següent)

“El nou sistema de transmissió fa la comunicació audiovisual més potent i versàtil i influirà sobre els models de producció, de distribució i de difusió de continguts”

L'article

La televisió digital, possibilitats obertes.

Referències:

- *Strategic Information Service, DigiTAG (ed.). Analogue Switch-off Strategies in Western Europe.* Ginebra: UER i DigiTAG, 2005.

- L'actualitat més recent sobre la implantació de la televisió digital al món es pot seguir a http://www.dvb.org/about_dvb/dvb_worldwide.

- Vint, J. *TDT: Sotracs i alegries d'una aventura digital.* A: Comunicació 21, núm. 17.

- Bertrana, U. *El complex dels confins. El nord en els mitjans de comunicació andorrans.* A: Societat Andorrana de Ciències (ed.). Andorra i els seus veïns del nord. Andorra: SAC, 2006.

- Les conclusions i el material visual que es va fer servir en les ponències es poden consultar a <http://www.vives.org/agenda/tdt>.

- Veg. <http://www.sakaiproject.org>. La Universitat de Michigan, la Universitat d'Indiana, el MIT, Stanford, el consorci uPortal i l'Open Knowledge Initiative (OKI) han unit esforços per integrar i sincronitzar els seus programaris en una col·lecció d'eines de codi obert per a l'educació.

(continua de la pàgina anterior)

En aquest context, algunes veus a Andorra s'han declarat a favor de donar suport al projecte Euroregió de creació d'un múltiplex pel qual s'emetrien recíprocament, en el conjunt de l'anomenada Euroregió Pirineus-Mediterrània, tots els canals públics d'aquesta àrea geogràfica. Es tracta d'un projecte en fase inicial, però ja el juny del 2005 el Govern de Catalunya, en presentar al Parlament el seu pla d'implantació de la TDT, l'inclouïa en el calendari per a enguany. Andorra hi tindria un aparador amb audiències fins ara inimaginables, alhora que l'oferta televisiva al nostre país es diversificaria amb propostes geopolíticament equilibrades.

Universitat i televisió digital

El passat 18 de juliol, la Universitat d'Andorra (UdA) va participar a la jornada Universitat i Televisió Digital Terrestre que es va celebrar a València. Atès que la universitat no pot romandre aliena a aquest fenomen de comunicació i de configuració del pensament, la xarxa d'universitats Institut Joan Lluís Vives va organitzar, sota la presidència de la Universitat Politècnica de València (UPV), aquesta jornada per estudiar les característiques, les oportunitats i els riscos de la TDT per al món universitari.

Allà va quedar clar que la universitat ha de tenir —i de fet en molts llocs ja té— un paper privilegiat pel que fa a l'alfabetització social sobre el coneixement i l'ús de la TDT. La seva implantació definitiva comportarà l'emissió de més i nous productes. De fet, per llei les cadenes estaran obligades a emetre un nombre mínim d'hores de producció pròpia a l'any, i això les portarà a buscar programes externs, claus en mà, per moderar els costos. Amb l'augment del nombre de cadenes de televisió, a més, aquestes voldran diferenciar-se permanentment, i sembla que això es farà en part mitjançant l'especialització en continguts temàtics molt determinats.

Per tal de poder incidir en el nou panorama —

especialment pel que fa als continguts— en els serveis de comunicació universitaris es parla sovint d'explotar els mitjans propis, de manera que les televisions universitàries tinguin un paper preponderant en la nova configuració de la societat del coneixement. És més, ja es planteja el desig que els centres acadèmics esdevinguin una mena d'empreses productores de televisió, difonent el coneixement mitjançant produccions pròpies, riques en volum de continguts i en diversitat de perspectives. El creixement de la demanda provinent de programadors cada cop més nombrosos podria fer exitosa aquesta perspectiva.

La Universitat d'Andorra es troba de moment fora d'aquesta cursa, però l'experiència d'altres centres amb els quals mantenim vincles estrets, especialment la UPV, ens pot servir per encarar correctament necessitats que de totes maneres també es plantejaran en el futur a casa nostra. Sabem, per exemple, que a les universitats és possible, a baix cost, enregistrar en vídeo una classe i transmetre-la en directe o en diferit mitjançant la pròpia intranet, sense que calgui modificar-ne res. Tot un postgrau sencer, fins i tot, pot basar-se en la televisió IP, integrada en una plataforma educativa, basada per exemple en l'entorn lliure Sakai. L'usuari final només ha de saber utilitzar una eina senzilla de lectura, com ara el VLC Player. Tècnicament i econòmicament és, doncs, factible produir diversos canals de televisió a cada aula, transmetre'ls per ADSL i emmagatzemar-los a la xarxa, tal i com va demostrar el doctor Miguel Ferrando.

De fet, el curs Òpera Oberta que proposem anualment a la Universitat d'Andorra ja és una aplicació pràctica d'aquesta possibilitat, ja que consisteix en l'assistència a la retransmissió en directe i a través d'Internet de diverses òperes que es representen en aquell moment al Gran Teatre del Liceu de Barcelona, a banda d'una òpera en diferit, enregistrada prèviament al Teatro Real de Madrid.

Què fem?

La diplomatura en infermeria

La Diplomatura en Infermeria és una formació de reconegut prestigi arreu d'Europa que prepara els professionals infermers per assolir els reptes que presenten els sistemes de salut en l'actualitat i en el futur.

Durant la segona meitat de la dècada dels 80, Andorra va viure una de les crisis més importants de la seva història per falta de professionals infermers, això va provocar que, el 4 d'agost del 1988 es creés, per decret del MI Govern d'Andorra, l'Escola d'Infermeria.

Des del seu inici, la Diplomatura en Infermeria ha facilitat professionals d'alt nivell al sistema de salut d'Andorra que, en l'actualitat, es nodreix fonamentalment d'aquests professionals.

Després d'un període en el que un nou pla d'estudis va estar sotmès a un assaig pilot, el programa de formació actual va ser aprovat per Govern durant el passat mes de juliol i està dissenyat seguint escrupolosament les directives del procés de convergència de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES), altrament cone-

Què fem?

La diplomatura en infermeria

gut com directives de Bolonya.

El professional que es forma en les aules de l'Escola d'Infermeria de la Universitat d'Andorra és un professional clínicament competent, flexible i imaginatiu en la provisió de cures, capaç de desenvolupar les tres àrees diferenciades del seu rol professional: proveir de cures directes i indirectes a individus, famílies, grups, comunitats i poblacions; dissenyar, gestionar i coordinar les cures i actuar com a membre de la professió.

El programa de formació que condueix a l'obtenció de la titulació d'infermeria, consta de 180 crèdits europeus (5400 hores de formació). El pla d'estudis s'estructura en quatre àrees de formació: infermeria bàsica, infermeria especialitzada, ciències mèdiques i social i de recerca.

Les assignatures que formen part d'aquestes àrees poden ser de caire teòric o teòrico-pràctiques, la majoria de les pràctiques són clíniques, de manera que la formació inclou més del 50% del temps de dedicació de l'estudiant a la pràctica clínica.

Un dels atractius de la formació en infermeria són justament les pràctiques clíniques, que es realitzen durant els dos primers anys de formació a centres del sistema de salut d'Andorra i a la Seu d'Urgell, i que durant el tercer i últim any de formació inclouen estades clíniques a centres d'altres països (hospitals de 3r. nivell o universitaris) entre els quals s'inclouen actualment Espanya (Barcelona, Lleida, Manresa, Vic, Girona i la

Corunya), França (Toulouse) i Portugal (Oporto).

Durant el tercer any, l'alumne pot fer una demanda explícita per anar a algun lloc on s'està treballant d'una manera especial, o en el que es realitza algun tipus de tractament poc habitual, i es procura facilitar l'estada de l'alumne en aquests llocs.

Un exemple d'aquest tipus de pràctiques ho constitueix les estades que es fan des de fa alguns anys a l'hospital Juan Canalejo d'A Coruña, on les infermeres enregistren tota la informació en sistemes electrònics, o en centres d'atenció primària on actualment disposen de sistemes d'informació electrònics i que definim com a *centres sense paper* als quals assistiran alguns dels alumnes que en l'actualitat estan fent el tercer curs de formació a l'Escola.

El repte dels sistemes de salut es disminuir la rotació dels professionals infermers així com l'abandó de la professió, per no caure en una crisi permanent de manca de professionals d'infermeria.

El repte dels professionals infermers és adaptar-se constantment als avenços de la seva disciplina i a totes les eines que la tecnologia posa al seu abast amb l'objectiu de donar les millors cures d'infermeria a les persones.

Rosa Mari Mandicó

Flaixos de llengua

Fer l'andorrà

El Servei de Política Lingüística ha posat en marxa un concurs en què convida els subscriptors dels flaixos de llengua a fer l'andorrà. Cada divendres proposem quatre preguntes amb quatre possibles respostes, com per exemple aquesta:

1. Què és una **serenalla**?

- A. Una serenata.
- B. Una senalla (un cabàs).
- C. La vigilància nocturna del sereno.
- D. Una sargantana.

Si voleu participar-hi, us heu de donar d'alta per rebre els flaixos de llengua, uns consells lingüístics breus que enviem cada dia. Podeu apuntar-vos-hi enviant un correu electrònic a splcultura.gov@andorra.ad. Cada setmana sortegem un exemplar de l'agenda 2007 que fem al Servei.

Aquesta proposta de **fer l'andorrà** no és pas una invitació a **fer el desentès** (o a **fer l'orni**, **fer el suec**), sinó al contrari; tenim un patrimoni dialectal molt ric que corre el perill de desa-

parèixer, i el mínim que podem fer és divulgar-lo.

Ara, però, quedem-nos amb el significat habitual de la frase feta i no hi donem la volta. Hem trobat un parell d'anècdotes curioses que ens il·lustren aquest tarannà tan famós. La primera fa referència precisament a l'abast de **fer l'andorrà**, des del punt de vista d'un viatger nord-americà:

Aquesta peculiaritat dels habitants és tan coneguda que a Catalunya de fer l'orni se'n diu fer l'andorrà. Una vegada un estudiant de tocant a la frontera, a l'hora d'ingressar en un seminari espanyol, fou cridat per traduir el Nou Testament. Quan arribà a les paraules Jesús autem tacebat les va traduir, amb tota bona fe, per Jesús feia l'andorrà.⁵¹

51. El Manual Digest ja esmenta aquesta característica dels andorrans, que cal atribuir a la necessitat històrica de mantenir la sobirania a cavall dels dos poderosos estats veïns."

(Bayard Taylor. *La República dels Pirineus*. Andorra, 1867)

Flaixos de llengua

En efecte, el **Manual Digest** insta els andorrans a fer el desentès a fi d'evitar algun gran dany o lograr algun profit [màxima 28] i a no demostrar mai riqueses ni propalar poder i forsas sinos predicar misèries i flaquesas de las valls, pues és així [màxima 49].

L'anècdota del seminarista és real o és una llegenda? (Una llegenda que en aquest cas no seria gaire urbana...) Taylor ens diu en el seu llibre que el viatger Bernard Newman també la cita a *Round About Andorra* (1928).

L'anècdota de la qual no podem dubtar, si no volem titllar Taylor de mentider, és la que ens explica el mateix autor; una anècdota curiosa i divertida, viscuda en primera persona, amb què l'autor mostra l'essència d'aquesta expressió:

Aquella tarda un home va venir a l'hostal, va treure's un bon tros de galena de la butxaca i va dir-me. "Sabeu què és?" "Prou", vaig contestar, "és el mineral del plom. On l'heu trobat?" Es va posar la mà a la butxaca, va mirar cap al cel i digué: "Quin bon dia que tenim!" Se sap que hi ha molt de plom a les muntanyes, però tot i això les mines mai no

s'han explotat. La gent diu: "Hem de seguir essent pobres, igual que els nostres pares. Si ens fem rics, els francesos voldran el nostre plom i els espanyols la plata, i aleshores els uns o els altres ens prendran la independència..

A banda de **fer l'andorrà**, hi ha altres frases fetes menys famoses amb Andorra com a protagonista. Segons el Diccionari *català-valencià-balear*, a Barcelona, Valls i Tarragona feien servir (dir que *fan servir* seria agosarat) l'expressió **ser Andorra** per referir-se a un desgavell, una confusió (*Es suplent del segon districte, de la Barceloneta, qu'allò és Andorra*. Vilanova. Obres. XI, 203). I a València deien (diuen?) que algú **corre l'Andorra** quan va *d'ací i d'allà sense fer res de bo*. (Barcelonins, vallencs, tarragonins i valencians: es pot perdonar, no pas oblidar.)

Ah! Bayard Taylor acaba el relat del seu viatge amb aquestes paraules: *Certament, d'ara en endavant, el record de la Vall d'Andorra m'omplirà d'emoció.*

Marc Cortès

Servei de política lingüística
Govern d'Andorra

Parlem?

Tots som iguals

Aquest mes d'octubre de 2006 ha tingut lloc la campanya de recollida de sang que cada any organitza la Creu Roja d'Andorra en col·laboració amb el Centre Francès de Tolosa. I com l'any passat la polèmica sobre la negativa que els homosexuals puguin fer donacions ha tornat a sortir a la palestra. Un acte que en principi hauria de ser una festa de la solidaritat s'ha transformat, amb el vist i plau de les nostres autoritats, en un acte de discriminació que es justifica amb les més banals excuses com la que va esgrimir la Sra. Ministra de Sanitat (Montserrat Gil) que deia que els diabètics, tampoc no podien donar sang. Suposo que algú li haurà dit a la nostra ministra que l'homosexualitat no és una malaltia. O com les que va defensar el Cap de Govern Sr. Albert Pintat, on venia a dir que els que rebien la sang tenien drets preferents. Aquesta afirmació, que ningú no posa en dubte, té poc o res a veure amb la polèmica prohibició, a menys que es comparteixi la tendenciosa idea que si ets homosexual i dones sang poses en perill al futur receptor. Parlant clar: com que ets homosexual portaràs una vida dissoluta, plena de luxúria i disbauxa (sobretot sexual); vaja, el que es coneix com *una vida loca* i aquesta forma de viure és una conducta de risc que t'invalidarà com a futur donant.

M'agradaria saber quins informes científics avalen aquesta teoria, ja que a simple vista, sembla

que les conductes de risc en l'activitat sexual no depenen de les diferents vies de consumació de l'acte. És més, semblaria, si analitzem el nostre entorn més proper, que són precisament els heterossexuals els que porten una vida més dissoluta, si es té en compte la proliferació de llocs especialitzats en sexe ràpid i de pagament.

Les declaracions realitzades per les nostres autoritats porten al seu interior una rànica càrrega d'intolerància i xenofòbia impròpies d'un país democràtic, i més encara si són realitzades pel Govern del país, que no oblidem és l'encarregat de vetllar pels drets democràtics de tots (inclosos els homosexuals) els ciutadans d'aquest país.

Per si això fos poc greu (que no ho és) el problema s'agreuja encara més pel fet que ja no estem a l'Andorra d'èpoques pretèrites, on ningú que no fos andorrà estava interessat en els nostres assumptes. Estem en un món globalitzat on tot és analitzat i valorat i on les decisions traspassen l'àmbit nacional.

Això es tradueix en el fet que entitats com l'Associació de metges progressistes i el Sindicat UGT, totes dues d'Espanya, hagin fet declaracions denunciant aquesta discriminació. Més rellevant ha estat encara la protesta duta a terme per l'eurodiputat Raül Romeva d'Iniciativa per Catalunya - Verds (ICV), que va plantejar una pregunta sobre aquesta qüestió a la Comissió Europea.

Parlem?

Tots som iguals

Fa una mica de vergonya que sempre, o en molts casos (recordem el tema de la contaminació del riu Valira, o les proves mèdiques per obtenir el permís de residència) sigui gent de fora del nostre país (seria injust no remarcar el fet que persones i institucions d'Andorra també ho han denunciat) els que denunciïn la incompetència de les autoritats en certs temes.

No es pot tolerar que drets bàsics i fonamentals de la nostra societat, com el de la igualtat, siguin trepitjats amb una impunitat que fa por, i que és més pròpia de règims totalitaris, per sort, ja

enterrats en el passat, que de països anomenats democràtics.

Ja és hora que les autoritats del nostre país prenguin la iniciativa i donin una solució a aquests greus fets. I no com a reacció a una pressió externa, sinó perquè els ciutadans d'Andorra volem viure en una societat on la igualtat sigui un dret respectat de veritat i no una frase sense valor en un document anomenat Constitució.

Manuel Cayetano Vieitez

Extraradi

Un país particular

Joan Peruga, un dels nostres escriptors més coneguts, ens honora amb la seva col·laboració a l'e-com.Ud'A. En aquesta ocasió li demanem que ens expliqui les seves vivències com a escriptor. Després del gran èxit obtingut per la seva novel·la *Últim estiu a Ordino*, *La República Invisible* ens fa viure l'aventura de llegir i alhora conèixer d'una manera diferent, Andorra.

1. Últim estiu a Ordino, la primera novel·la: Escriure *Últim estiu a Ordino* va ser una de les coses millors que m'han passat a la vida.

La novel·la em va recompensar de manera extraordinària: la resposta dels lectors (sobretot la qualitat d'aquesta resposta: molta gent em va fer arribar l'emoció, els sentiments, els records que els havia produït la lectura...), els cursos que vaig fer per explicar el procés de creació "entre la realitat i la ficció" (amb final a la casa Areny-Plandolit i a un bar d'Ordino), la visita amb escolars, el fet que sortís a la prova del BAC de català, la magnífica relació amb els descendents de la família...

2. Com va nàixer la República invisible: La República invisible és formalment molt diferent, potser perquè inconscientment tenia una certa por a les comparacions. Una por superada perquè la novel·la tracta de llibres antics, de biblioteques, viatges... tots temes que a mi m'apassionen i espero que també hagin apassionat als lectors.

3. On passa l'acció? L'acció passa en el moment actual, aquest estiu per exemple. A partir de la recerca d'un llibre antic que fan una bibliotecària i un periodista, volia parlar de la pugna entre l'amor i la possessió.

L'amor que és solidari, innocent.. que ens fa generosos. La possessió que és i ens fa egoistes i que, sovint, acabar imposant-se a l'amor. L'amor

a les persones i, fins i tot, a la terra, al país.

L'escenari, el barri antic d'Andorra la Vella, és també molt protagonista: el carrer de la Vall, cal Calones, el campanar de l'església, la casa Bauró, la placeta de sant Esteve...

Volia que fos molt sensorial: olors, colors, sons...

Com apareix el mite d'Andorra? El tema donava molt de si: la recerca per trobar llibres excepcionals, les llibreries de vell... També el contingut d'aquests llibres, sobretot els escrits pels viatgers del segle XIX i la visió d'Andorra que ens van deixar.

A mesura que anava utilitzant alguns d'aquests llibres, va aparèixer amb força una idea que al final s'ha apoderat del relat fins a convertir-se en un dels temes principals: la creació del mite d'Andorra i... la seva desaparició.

La relació amb el lector Al final cada novel·la és dels lectors i ells decideixen quin és el tema, què hi troba en el llibre que ja és seu.

Com va dir Paul Auster (de qui feu una cita en la revista anterior) en rebre el premi Príncep d'Astúries: *la novel·la és una col·laboració a parts iguals entre el lector i l'autor, l'únic lloc del món on dos estranys es poden trobar en condicions d'absoluta intimitat.*

La traducció al romanès La traducció es va gestar durant la presentació que vaig fer de la novel·la a París convidat per l'ambaixadora d'Andorra a França la Sra. Imma Tor. La presentació es va fer al Centre d'Estudis Catalans que té la universitat de la Sorbona en un acte molt agradable. En aquell moment treballava a l'ambaixada d'Andorra un noi romanès Jordi Muresan que es va mostrar apassionat per la novel·la i va proposar la traducció.

Extraradi

Un país particular (continuació...)

Dades de la edició en romanès:

Editorial: Editorial Meronia (Bucarest)

Editora: Jana Balacciu Matei

Traducció: George Muresan

Col·lecció: Biblioteca de Cultura Catalana

Amb el suport del Ministeri d'Afers Exteriors,

Cultura i Cooperació del Govern d'Andorra

Carta de l'editora la Sra. Jana Balacciu Matei durant la preparació de l'edició.

Distingit escriptor,

No li he escrit fins ara perquè no volia fer cap de les dues coses sempre subratllades pel llibreter Morell: una mentida i un error.

Vaig llegir *La república invisible* ja l'any passat, i em va agradar força. Però, després de traduir o revisar més de 20 llibres catalans, diria que pateixo una malaltia *inconfessable*: tinc la sensació que només l'operació de desfer i tornar a fer un text permet copsar el seu valor de debò (ja he perdut la il·lusió del lector innocent).

He revisat detingudament la traducció del Jordi Muresan i m'atreveixo a esperar que hagi contribuït a donar-li el toc final. De manera que ara puc parlar-ne. És un llibre encantador, càlid i irònic, líric amb contenció, que té el lector en suspens fins al final, amb personatges coherents amb els objectius del llibre, amb el joc visible – invisible.

Gràcies per fer-me descobrir d'aquesta manera el mite andorrà. Amb una frase, plagiada és clar, només em falta esbrinar qui va (ajudar-li a) recollir amb tant d'amor la seva fantasia i convertir-la en un llibre extraordinari. Suposo que per això hauré de fer un viatge a Andorra, no per veure una tomba, sinó per conèixer la seva Maria.

La meua felicitació per aquest llibre i... un prec:

M'agradaria escriure un petit pròleg, una presentació de l'autor i del llibre. Em podria enviar, si us plau, el seu currículum?

Molt cordialment,

Jana Matei - Editorial Meronia - Bucarest

Extractes del text de presentació de l'editora de Meronia, la Sra. Jana Balacciu Matei

Un país particular, poblat des de sempre amb un mite.

El país es diu Andorra, i com a més gran dels petits països d'Europa, és més petit que el més petit dels districtes de Romania (només té una superfície de 464 Km²). Representa, en canvi, un autèntic mosaic lingüístic, perquè al costat del català, llengua oficial, també es parlen el castellà, el francès i el portuguès. A més, als 70000 habitants se li afegeixen a cada moment entre 15.000 i 100.000 estrangers; cada any, més de 12 milions de turistes passen per Andorra. Es

tracta probablement dels turistes que més tenen pressa, caminant cap a França o a Espanya, atrets ni pels cims ni per les valls vertiginoses dels Pirineus, sinó pels preus barats i els avantatges de les facilitats fiscals. Els andorrans també tenen pressa, ho diu un personatge de la República invisible, com a *gent més afanyada dels Pirineus*, impacients per obtenir, de sobte, el que desitgen. Aquesta és l'Andorra visible, aquella que en l'espai d'unes dècades ha canviat la seva modalitat i el seu model de vida, convertint-se des d'una terra rural mítica en una terra mítica del consumisme. Més enllà d'aquest visible, per tant, existeix i existirà per sempre més una altra Andorra, que hom mereix i que cal conèixer, estimar i conservar com una clau per a comprendre la vida, la natura humana, *l'Andorra feta de geologia de somnis, de paisatges habitats de muntanyesos alts i fermes com els avets dels boscos, d'ancians magnànims capaços de refusar monedes d'or i de minyones que valoren per sobre de tot la llibertat.*

Una Andorra que, fins i tot, no només existeix allà on s'abracen els Pirineus, sinó a qualsevol part del món, l'Andorra de cada u de nosaltres. Aquesta és la idea encisadora, demostrada per aquesta novel·la, la primera obra literària andorrana traduïda en la nostra llengua, que ens ofereix una història palpitant cap a les fronteres de la República invisible, del sentit de la vida. Un viatge espiritual, d'iniciació, realitzat de dues maneres, o, per més ben dir, d'una sola: aquella de l'amor, amb tots els seus aspectes. (...)

De les altures d'un país petit, també ha contemplat el món l'autor d'aquest llibre, Joan Peruga (1954), que ha transferit l'interès per la seva petita i fascinant terra de la zona de la història cap a aquella de la literatura. Potser perquè sap que refer la història *solament està reservat als autors de ficció, a aquells que s'aventuren en territoris desconeguts, cada cop més lluny del món real.*

Què estic escrivint? Pel que fa a la història, que mai he abandonat del tot per la ficció, he fet una col·laboració per a la publicació, per part de la Biblioteca Nacional, del text i de les fotografies inèdites d'Andorra d'un viatger anglès anomenat Deverell. Serà molt interessant.

Pel que fa a la ficció, treballa, lentament com sempre, durant els pocs moments que puc esgarrapar a la tirania del rellotge, en una nova novel·la que recupera com a protagonista un personatge d'*Últim estiu a Ordino*: el germà petit de la Sumpta.

L'acció passa durant els anys 30, que a Andorra va ser un període molt especial, amb el despertar del país a totes les expectatives i possibilitats.

Joan Peruga
Escriptor

Info-Ud'A

Projectes de recerca

El 5 d'octubre es va reunir la Comissió provisional de recerca, doctorat i innovació i es van aprovar els tres grups de recerca presentats (grup de recerca en aprenentatge virtual (e-learning), grup de recerca en sostenibilitat i grup de recerca en seguretat en transmissió de dades) i els tres projectes proposats en el marc del Pla general de recerca i innovació: desenvolupament sostenible, ensenyament virtual i seguretat en transmissió de dades.

Els projectes que es desenvoluparan fins al setembre del 2007, inclouen finançament per dedicació a recerca, participació a congressos, bibliografia i formació.

Signatura d'un conveni amb BIBM i el Col·legi de metges d'Andorra

L'Escola d'Infermeria de la Universitat d'Andorra, el Col·legi de metges d'Andorra i BIBM van signar l'11 d'octubre un acord de col·laboració per oferir un curs d'actualització en Salut i Treball. BIBM assumirà el cost d'aquesta formació. Aquest acord de col·laboració s'emmarca dins del conveni marc de col·laboració que la Universitat d'Andorra i el Col·legi de metges van signar el passat 21 de setembre.

Visita del conseller basc Tontxu Campos

El conseller d'Educació, Universitats i Investigació del Govern Basco va visitar la nostra Universitat el passat 13 d'octubre. Tontxu Campos es va reunir de manera cordial amb el rector de la Universitat d'Andorra.

Avantprojecte de llei d'ordenació de l'ensenyament superior i la recerca

El 19 d'octubre la ministra Meritxell Mateu i la secretària d'estat Maria Pubill van presentar, als membres de la Junta Acadèmica i al coordinador de rectorat, el projecte de llei d'ordenació de l'ensenyament superior i de la recerca.

La Universitat d'Andorra acollirà el 10è Congrés Català d'Intel·ligència Artificial, CCIA 2007

El divendres 27 d'octubre, la Universitat d'Andorra va presentar a Perpinyà, en el marc del CCIA 2006, la candidatura de la Universitat d'Andorra per organitzar el 10è Congrés Internacional de l'Associació Catalana d'Intel·ligència Artificial, CCIA 2007. La candidatura va ser molt ben rebuda i va ser aprovada per aclamació.

Consell Universitari

El 23 d'octubre es va celebrar una reunió del Consell Universitari amb l'ordre del dia següent:

- 1.- Lectura i aprovació de l'acta de la reunió anterior
2. Informació del pressupost del 2007
3. Balanç de l'inici de curs 2006-2007
4. Projectes de recerca i doctorat
5. Informació sobre la càtedra UNESCO
6. Proposta de denominació de la biblioteca
7. Altres temes d'interès

En el proper butlletí es farà un resum de la reunió.

Edictes

El 25 d'octubre van sortir publicats al BOPA dos edictes, després d'haver quedat deserts com a edictes interns, per a dos llocs de treball a la Universitat d'Andorra, un de nova creació (personal docent a temps complet nivell L) i un altre per un lloc vacant (personal no docent a temps complet nivell G). S'espera que abans del 20 de desembre s'hagin finalitzat els processos de selecció i s'incorporin dos nous membres al personal fix de la Universitat.

Info-Ud'A

Nova incorporació

El dia 23 d'octubre es va incorporar, com a personal eventual a temps complet, el Sr. Sergio Gil, per tal de donar suport als Serveis Informàtics de la Universitat d'Andorra.

Inauguració del curs acadèmic 2006-2007

El 27 d'octubre va tenir lloc a l'Auditori Claror del Centre Cultural i de Congressos Lauredià l'acte acadèmic d'obertura del curs 2006-2007. La lliçó inaugural va ser a càrrec del filòsof Josep-Maria Terricabras, membre de l'Institut d'Estudis Catalans i catedràtic de filosofia de la Universitat de Girona, que va exposar la conferència amb el títol: *La Universitat: ciència i consciència*. Les interpretacions musicals van ser interpretades pel pianista Marc Pià. L'acte va incloure la memòria acadèmica del curs 2005-2006, on es va informar de les principals activitats i novetats acadèmiques del curs anterior, la distribució dels estudiants i l'estructura de la Universitat d'Andorra.

Estand de la UdA a la XXVIII Fira d'Andorra la Vella

La Universitat d'Andorra va participar, un any més, a la Fira d'Andorra la Vella (27, 28 i 29 d'octubre) amb la presència d'un estand propi a l'àrea institucional.

Primeres Jornades de *marketing* d'Andorra

Els propers dies 17 i 18 de novembre es duran a terme les primeres Jornades de *Marketing* d'Andorra a l'Art Hotel d'Andorra la Vella. La Universitat d'Andorra col·labora en l'organització d'aquestes jornades i disposa de 35 inscripcions gratuïtes per als membres de la comunitat universitària.

Eleccions al Consell editorial del butlletí de la Universitat d'Andorra

S'ha presentat una única candidatura per al Consell editorial del butlletí de la Universitat d'Andorra formada per:

Univers Bertrana
Manel Cayetano
Aleix Dorca
Carme Espinosa
Miquel Nicolau
Josefina Porras

Tal i com es va informar en el butlletí del mes de setembre les votacions al nou Consell es faran el dimarts 7 de novembre.

Aula magna 2006-2007

Després de l'experiència de l'Aula Magna 2005-2006, la Universitat d'Andorra i el Comú d'Andorra la Vella, volem un any més apropar els joves i grans al voltant de l'esperit universitari, amb l'Aula Magna 2006-2007 (novembre 2006 maig 2007).

Eleccions dels representants dels alumnes i dels professors al Consell Universitari

S'ha presentat una única candidatura de representants dels alumnes al Consell Universitari formada per: Matthieu Leyder Villers (Escola d'Informàtica i de Gestió) i David Cusidó Murillo (Escola d'Infermeria), i com a suplents: Merixell Costa Tutusaus (Escola d'Informàtica i de Gestió) i Vera Lucia Barros Pinto (Escola d'Infermeria).

També s'ha presentat una única candidatura de representants dels professors al Consell Universitari formada per: Virginia Larraz Rada (Centre d'Estudis Virtuals) i Sara Esqué Boldú (Escola d'Infermeria) i com a suplents: Manuel Cayetano Vieitez (Escola d'Informàtica i de Gestió) i Merixell Camp Buj (Escola d'Infermeria).

Les votacions dels representants dels alumnes i dels professors al Consell Universitari es faran el dimarts 28 de novembre.

Info-Ud'A

Ponències i participació a congressos

- Montserrat Bros i Serra. *Aplicació dels Llenguatges Estandarditzats NANDA, NOC & NIC a l'assignatura d'Infermeria Geriàtrica*. Publicació a la Revista GEROKONOS (volum 17 setembre 2006).
- Carme Espinosa. *Llenguatges Estandarditzats: NANDA, NIC, NOC*. Conferència inaugural de les XVIII Jornades de Cirurgia i XI Jornades d'Infermeria de Cirurgia als Hospitals de Catalunya. 19 i 20 d'octubre, Figueres.
- Carme Espinosa. Conducció d'un taller a les jornades de professores de geriatria de la Sociedad Española de Enfermería Geriátrica y Gerontológica (SEEGG). 26 i 27 d'octubre, Ezcarai.

Agenda de la Universitat

- **3 de novembre:** cafè informatiu
- **7 de novembre:** eleccions al Consell editorial del butlletí
- **16 de novembre :** conferència inaugural d'Aula magna 2006-2007
- **17 i 18 de novembre:** primeres Jornades de Marketing d'Andorra
- **23 de novembre:** jornada sobre tècniques modernes a la cuina industrial
- **28 de novembre:** eleccions dels representants dels professors i dels alumnes al Consell Universitari

L'entrevista

Entrevista a Gabriel Ubach, Secretari General de la USd'A

La Universitat és el pas previ a la integració dels joves al món laboral. Sovint, ens adonem que una bona part de les il·lusions que es construeixen durant la formació, passen a ser utopies en el moment que ens integrem en el món laboral. No és infreqüent que els professionals estimin la seva professió però trobin insuportable la seva feina.

El Sr. Ubach ens ajuda en aquesta entrevista a albirar quin és el present i el futur immediat del món laboral a Andorra vist des del punt de vista dels treballadors. Tot i que la realitat no és altament motivadora, ignorar-la només ens pot conduir a la frustració professional.

Quin és el paper que desenvolupen els sindicats a Andorra?

Els sindicats a tot arreu són els moviments que han aplegat i apleguen l'acció col·lectiva dels treballadors i treballadores en defensa dels seus interessos socials, econòmics, laborals, etc. L'objectiu principal és aconseguir la millora del benestar, el respecte dels drets de tots els treballadors a partir de la seva acció conjunta, és la força unida de tots els treballadors la que dona capacitat a les organitzacions sindicals per negociar i establir diàlegs amb les empreses i les administracions públiques.

Si ens centrem a Andorra, la història del sindicalisme comença ja a les darreries dels anys 80 amb la formació del SAT (Sindicat Andorrà de Treballadors). Una data molt important va ser

l'aprovació de la Constitució, que reconeix en els seus articles 18 i 19 el dret a la creació d'organitzacions empresarials, professionals i sindicals, i el dret d'empresaris i treballadors a la defensa dels seus interessos econòmics i socials. En aquest marc l'any 2001 es crea la Unió Sindical d'Andorra (USd'A), en un primer moment com una unió entre els sindicats i associacions dels treballadors de les administracions general i comunal, i l'any 2003 es decideix obrir-se al sector privat, convertint-se en un sindicat d'àmbit general per a la defensa dels drets de tots els treballadors i treballadores d'Andorra.

Malauradament des de l'aprovació de la Constitució no s'ha produït el desitjat desenvolupament legislatiu que dotaria als sindicats de l'entitat necessària per poder desenvolupar amb normalitat la tasca que tenen assignada. A Andorra no tenim llei sindical, ni de convenis col·lectius, ni una llei que defineixi amb claredat l'estatut dels treballadors, per tant sempre ens estem movent en un marc incert. No som il·legals perquè la Constitució ens empara, però les nostres capacitats d'actuació són limitades.

A més els sindicats, com no pot ser d'altra manera, es preocupen pel cost de la vida, pel preu dels lloguers, per la situació de les persones jubilades, etc. Els moviments sindicals cada vegada més estan assumint el paper d'agents socials interessats per les condicions de vida de les persones de manera genèrica.

L'entrevista

Entrevista a Gabriel Ubach, Secretari General de la USd'A

Com veu aquest paper si es compara amb el que passa a d'altres països d'Europa?

Tots els països de l'àmbit europeu tenen unes legislacions que defineixen clarament la importància i el paper que juguen les organitzacions sindicals. Els seus representants s'hi dediquen professionalment i estan emparats legalment en les seves actuacions. Ningú no pot ser acomiadat per la seva activitat sindical, cosa que no està clara a Andorra, ja que la nostra legislació estableix l'acomiadament lliure.

Per tant la nostra tasca a Andorra encara està lluny de la que poden estar realitzant els nostres col·legues europeus.

Quin creu que podria ser el paper que podria desenvolupar un sindicat dins la Universitat d'Andorra?

La Universitat és una institució que prepara els nostres joves per enfrontar de la millor manera possible i amb els coneixements tècnics necessaris el seu futur laboral, per tant els sindicats podríem col·laborar en facilitar el coneixement de la realitat del món laboral i de com els treballadors amb la nostra acció conjunta podem treballar per millorar les condicions socials, econòmiques, etc.

Per una altra banda, el Sindicat podria ajudar a millorar les condicions dels treballadors que exerciu a la Universitat, negociant les condicions laborals de manera conjunta.

La Llei d'universitats, que estableix que el màxim òrgan de govern de la Universitat és el Consell Universitari, no preveu que el personal no docent estigui representat en aquest òrgan de govern. Quina valoració en pot fer?

Tot i que no conec en profunditat l'àmbit universitari, no sembla lògic que part del col·lectiu universitari quedi exclòs del màxim òrgan de govern. Sabem que el Consell està format pel rector, 2 membres designats pel Govern, 2 representants del professorat, dos de l'alumnat, 1 del món empresarial, designat per Govern, i 1 representant de les entitats privades que col·laboren amb la Universitat. Per tant l'únic col·lectiu que no està present és el personal no docent.

Pot fer una valoració general de la situació laboral a Andorra?

A Andorra estem vivint una situació força complicada. Per un costat ens manca un marc legislatiu que defineixi els drets i els deures dels treballadors; no tenim una llei que asseguri la salut en l'àmbit del treball i promoció la prevenció dels riscos laborals, com malauradament estem comprovant amb les altes taxes de sinistralitat laboral i alguns casos de mort; no tenim llei sindical

que defineixi la tasca dels representants sindicals; tampoc no tenim llei de negociació col·lectiva que hauria de ser l'eina bàsica en les relacions entre els representants dels treballadors i els empresaris. Com podeu veure les mancances són molt grans. Si analitzem l'únic text legal vigent actualment, la Llei sobre el contracte de treball podem observar la seva ineficàcia, amb el manteniment de la figura dels contractes verbals, que deixen en situació precària als treballadors, o l'acomiadament lliure.

Existeix molta discriminació en els àmbits de treball a Andorra? Quins són els principals motius segons el seu punt de vista?

Si parlem de discriminació per raó de gènere, a Andorra malauradament podem observar diferències salarials i de possibilitat d'accés a càrrecs directius i llocs de responsabilitat. La dona encara pateix discriminacions.

Si parlem de l'àmbit laboral general, i citant l'estudi que el Centre de Recerca Sociològica (CRES) de l'Institut d'Estudis Andorrans, el mercat laboral està segmentat en raó de la nacionalitat, les administracions públiques estan majoritàriament ocupades per nacionals, els càrrecs directius i de responsabilitat són ocupats per nacionals i espanyols, mentre les feines menys qualificades les desenvolupen persones d'origen portuguès majoritàriament.

Però més que de discriminacions, podríem parlar de situacions poc respectuoses amb els drets dels treballadors i injustes de totes, totes. Com per exemple acomiadaments sense justificacions, casos de assetjament moral a la feina, treball en situacions de risc per a la salut del treballador, *mobbing*, etc.

I en comparació amb altres països?

No podem afirmar que existeixi un país on no es donin situacions discriminatòries o injustes, però la diferència amb el nostre entorn és que allà existeixen legislacions que protegeixen els treballadors davant aquestes situacions.

Pensa que el mercat laboral assegura un bon futur professional als graduats de la Universitat d'Andorra?

La situació del mercat laboral andorrà és molt complicada. No podem ignorar les realitats del nostre petit país, en què les sortides professionals són limitades. Som un país abocat al turisme i al comerç. Però cal obrir les nostres mires i pensar en el mercat laboral europeu. Cal exigir de la nostra Universitat que la formació que s'imparteixi sigui de la màxima qualitat en els paràmetres europeus, per tal que els nostres alumnes siguin competitius a Europa.

Lliçons recreatives

Quadre d'amortització d'un préstec amb un full de càlcul

Els fulls de càlcul (Excel , Lotus, Calc, etc) son una eina molt potent i pràctica, que tenen moltes aplicacions en la gestió administrativa d'una empresa o en la d'una unitat familiar.

Una d'aquestes múltiples utilitats, és la confeccionar el quadre d'amortització d'un préstec (personal, hipotecari, etc) que ens ajudarà a planificar les despeses financeres a les que haurem de fer front. La utilitat dels fulls de càlcul en aquesta funció és doble. Primera: ens permet confeccionar un quadre de grans dimensions, només omplint-ne la primera línia, ja que després utilitzarem la utilitat d'arrossegar per acabar d'omplir-lo. Segona: davant modificacions futures de les variables del quadre, com pot ser l'increment del tipus d'interès o la variació del temps del préstec, amb unes senzilles modificacions podrem actualitzar el nostre quadre.

Avui en dia existeixen varies maneres d'amortitzar un préstec (sistema francès, sistema americà, sistema de quota d'amortització constant, etc). Per il·lustrar l'ús del full de càlcul utilitzarem l'anomenat sistema francès, ja que és el més utilitzat.

Aquest mètode és caracteritzat perquè la quantitat que es paga en cada període (mes, semestre, any) és constant i està composta per dues quotes: una quota d'interès i una quota de principal.

Variables

C: import del préstec

N: anys de duració del préstec

i: tipus d'interès (anual TAE)

α : import a pagar (anualitat, mensualitat, etc)

K: relació entre l'any i el període del pagament

i_k : tipus d'interès que fa referència al període del pagament*

$$* i_k = (1 + i)^{1/k} - 1$$

Elements del quadre d'amortització

Pagament (α): quantitat que es pagarà en cada període

Pagament anual:

$$\alpha = \frac{C \times (i \times (1 + i)^N)}{(1 + i)^N - 1}$$

Pagament fraccionat:

$$\alpha = \frac{C \times (i_k \times (1 + i_k)^{N \times k})}{(1 + i_k)^{N \times k} - 1}$$

Quota d'interès (I_h) : l'interès de cada any s'obté com a resultat d'aplicar el tant unitari i (i_k) al capital que queda pendent d'amortitzar del període anterior.

$$\text{Quota interès anual: } I_h = R_{h-1} \times i$$

$$\text{Quota interès fraccionada: } I_h = R_{h-1} \times i_k$$

Quota d'amortització (C_h) : és la part del pagament que es destina a l'amortització del principal.

$$C_h = \alpha - I_h$$

Total amortitzat (T_h) : és la suma de les quotes d'amortització pagades fins al moment h.

$$T_h = \sum_{H=1}^{H=n} C_h$$

Capital pendent d'amortitzar (R_h) : és la part del principal que queda per amortitzar. $R_h = C - T_h$

Lliçons recreatives

Exemple

El 01/01/06 una entitat financera ens concedeix un préstec hipotecari amb les condicions següents:

Import del préstec: 250.000 €

Tipus d'interès: 4% TAE. Revisable cada sis mesos

Duració: 20 anys

Pagaments: 240 pagaments mensuals constants (sistema francès)

Data primer pagament: 31/01/2006

Variables:	Cel·la	Càlcul
C: 250.000 €	B5	Dada
N: 20 anys	B6	Dada
i: 4%	B10	Dada
K: 12	B7	Dada
Pagaments: 240	B8	=B6*B7
$i_{12} = (1 + 0,04)^{1/12} - 1 = 0,00327373978$ (0,3273%)	B9	=(1+B10)^(1/B7))-1

Línia del primer mes

1. Pagament mensual (α)

$$\alpha = \frac{C \times (i_{12} \times (1 + i_{12})^{20 \times 12})}{(1 + i_{12})^{20 \times 12} - 1}$$

$$\alpha = \frac{250.000 \times (0,00327373978 \times (1 + 0,00327373978)^{20 \times 12})}{(1 + 0,00327373978)^{20 \times 12} - 1} =$$

$$\alpha = 1.505,54 \text{ €}$$

Cel·la	Càlcul
E6	=155/(((1+\$B\$9)^\$B\$8)-1)/(\$B\$9*(1+\$B\$9)^\$B\$8))

Inicialment fixarem la cel·la I5 amb el valor total del préstec, perquè és el capital pendent d'amortitzar a l'any zero.

2. Quota d'interès

$$I_1 = R_0 \times i_{12} = 250.000 \times 0,003273 = 818,43 \text{ €}$$

Cel·la	Càlcul
F6	=I5*\$B\$9

3. Quota de principal

$$C_1 = \alpha - I_1 = 4.596,07 - 818,43 = 687,11 \text{ €}$$

Cel·la	Càlcul
G6	=E6-F6

4. Capital amortitzat

$$T_1 = \sum_{H=1}^{H=1} C_h = 687,11 \text{ €}$$

Cel·la	Càlcul
H6	=H5+G6

Inicialment H5 és zero, ja que és la quota de l'any zero.

Lliçons recreatives

5. Capital pendent

$$R_1 = C - T_1 = 250.000 - 3.777,64 = 249.312,89 \text{ €}$$

Cel·la Càlcul
I6 =I5-G6

Una vegada tenim el primer any només hem d'arrossegar i obtindrem les 239 línies restants,

El quadre del préstec per un any quedaria així:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1									
2	CONDICIONS PRÉSTEC								
3									
4			Data	Períodes	Mensualitat	Quota Interès	Quota Amortització	Total Amortitzat	Pendent Amortitzar
5	IMPORT PRÉSTEC (I):	250.000,00	01/01/2006	0					250.000,00
6	TEMPS (ANYS):	20	31/01/2006	1	1.505,55	818,43	687,11	687,11	249.312,89
7	K	12	28/02/2006	2	1.505,55	816,19	689,36	1.376,47	248.623,53
8	TEMPS (MESOS):	240	31/03/2006	3	1.505,55	813,93	691,62	2.068,09	247.931,91
9	TIPUS INTERÈS FRACCIIONAT (IK):	0,0032737398	30/04/2006	4	1.505,55	811,66	693,88	2.761,97	247.238,03
10	T.A.E.:	0,040	31/05/2006	5	1.505,55	809,39	696,15	3.458,13	246.541,87
11			30/06/2006	6	1.505,55	807,11	698,43	4.156,56	245.843,44
12			31/07/2006	7	1.505,55	804,83	700,72	4.857,28	245.142,72
13			31/08/2006	8	1.505,55	802,53	703,01	5.560,29	244.439,71
14			30/09/2006	9	1.505,55	800,23	705,31	6.265,61	243.734,39
15			31/10/2006	10	1.505,55	797,92	707,62	6.973,23	243.026,77
16			30/10/2006	11	1.505,55	795,61	709,94	7.683,17	242.316,83
17			31/12/2006	12	1.505,55	793,28	712,26	8.395,44	241.604,56

Notes

- El quadre es pot confeccionar amb el disseny que cada usuari vegi més còmode.
- Els fulls de càlcul tenen incorporades funcions financeres que permeten fer tots aquest càlculs automàticament.
- Les fórmules emprades en la confecció del quadre es poden definir d'altres formes.

Manel Cayetano Vieitez

Qui és qui?

Reconeixeu la persona amb aquest perfil?

1- Si naufraguéssiu en una illa deserta, a qui us agradaria trobar?

Un equip de cheerleaders.

2- Digueu-nos dues coses (materials) de les quals no podríeu prescindir en la vostra vida quotidiana

Cotxe i mòbil.

3- Quina és la vostra virtut més gran?

Iniciativa per començar projectes.

4- Quin és el vostre major defecte confes-sable?

... que no els acabo mai.

5- Quin és l'últim llibre (pel llibre) que heu llegit (vist)?

Viatge a la felicitat d'Eduard Punset.

6- Què és el que més us agrada de treballar a la UdA?

La independència.

7- Digueu-nos una cosa que canviariu de la UdA

Potenciar la recerca i el doctorat.

Solució al *Qui és qui?* del mes anterior: Marta Guiu

Postres de música

Criptoaritmètica

La criptoaritmètica consisteix en reemplaçar les xifres per lletres en la transcripció d'una operació aritmètica clàssica. El problema consisteix en trobar les xifres que corresponen a cada lletra tenint en compte que la primera lletra mai no pot ser zero

$$I S + S O = S O S$$

Multiplicació:

$$\begin{array}{r} \square 8 \square \square 4 \\ \times \quad \square 3 \square \\ \hline \square \square 9 \square \square \\ \square \square 5 9 \square \\ \hline \square \square 2 \square \square 2 \end{array}$$

Florenci Pla Altisent

Solucions del mes anterior:

Criptoaritmètica:

$$A B C + A B C + A B C = B B B$$

$$148 + 148 + 148 = 444$$

Multiplicació:

$$\begin{array}{r} \square 5 \square \square 5 \\ \times \quad \square 5 \square 3 \\ \hline \square 1 \square 5 \square 4 \square 5 \\ \square 2 \square 5 \square 7 \square 5 \\ \hline \square 2 \square 7 \square 2 \square 9 \square 5 \end{array}$$

Florenci Pla Altisent

Recepta de cuina

Crema de fredolics

INGREDIENTS

Fredolics
Crema de llet
Brou suau de verdures
Oli
Pa

ELABORACIÓ

Netejarem els fredolics i els escaldarem durant un minut per tal d'eliminar totes les impureses.

Una vegada escorreguts, el fregirem durant un parell de minuts al mateix recipient on farem la crema. Després hi afegirem el brou de verdures i ho deixarem bullir durant uns 15 minuts.

Per finalitzar, hi afegirem la crema de llet i ho triturarem.

Servirem la crema de fredolics acompanyada d'uns daus de pa prèviament fregits

Bon profit!!!

Florenci Pla Altisent

Recomanacions musicals

Spain Again

Michel Camilo & Tomatito
Universal

El Piano de Michel Camilo i la guitarra flamenca de Tomatito es retroben en aquest disc continuació d'*Spain* que ja van editar junts l'any 2000 i pel qual van obtenir un Grammy.

Amb versions pròpies i d'altres artistes interpretades de manera excel·lent en forma de diàleg instrumental, aquest disc introdueix un ambient molt agradable pels que som amants tant del flamenc com del Jazz. Al principi impacta una

mica la idea d'ajuntar dos instruments musicalment tan diferents, però segurament us veureu sorpresos al primer minut del primer tema (una versió increïble del tango de Piazzolla *El día que me quieras*). Onze temes ideals per escoltar i relaxar-se o bé per fer menys dura la rutina del treball. Destaca una col·laboració del gran Juan Luis Guerra, tema que tanca el disc (*Amor de Conuco*). En definitiva barreja de talent musical que segurament repetirà èxit i us encantarà.

Sergio Gil Ovejero

Què fem?

VI Jornades Universitat Empresa

Els passats dies 28 i 29 de setembre, van tenir lloc les VI Jornades Universitat Empresa, organitzades per la Universitat d'Andorra, sota el lema *Les tecnologies de la Informació i la Comunicació i el sistema de salut. Un binomi inseparable*. Aquestes són les primeres jornades que se celebren a Andorra amb la finalitat de discutir quins són els requeriments d'un sistema d'informació electrònic en el sistema sanitari. A les jornades hi van participar més de 100 persones, polítics, gestors, professionals de la informàtica i les telecomunicacions i professionals de la salut, que van tenir una oportunitat única per posar en comú les inquietuds i reflexions dels diferents col·lectius.

La qualitat de les exposicions dels ponents, professionals de reconegut prestigi, tant del Principat d'Andorra com d'Espanya, va ser excel·lent.

Les Jornades van estar organitzades en conferències i taules rodones. La conferència inaugural, a càrrec del Sr. Fernando Bezares, director general d'informàtica, comunicacions i innovació tecnològica de la Comunitat de Madrid, ens va mostrar les dificultats de posar en marxa un sistema d'informació electrònic en un territori determinat. A continuació, en una taula rodona, es va presentar l'estat dels sistemes informàtics en l'entorn de la salut a Andorra. Representants de la CASS (Sr. Eloi Salinas), el SAAS (Sr. Xavier Palacios), el Ministeri de salut, Benestar Social i Família (Sr. Josep Casals) i de l'Associació de Metges de Capçalera d'Andorra (Sr. Antoni Bergés), no solament ens van fer partícips dels sistemes que s'utilitzen en l'actualitat, sinó quin és el futur immediat.

La seguretat i les comunicacions es van posar de manifest com a dos aspectes clau en la implementació dels sistemes d'informació electrònics. La taula rodona en la que van participar membres de la Universitat d'Andorra (Sr. Aleix Dorca i Sr. Miquel Nicolau), representants de l'ISTA (Sr. Carles Casadevall) i un advocat (Sr. Carles Pérez), va posar de manifest la importància de la seguretat i les comunicacions en el sistema electrònic.

El Sr. Guillermo Vazquez, administrador general de sistemes informàtics del *Complejo Hospitalario Juan Canalejo* de La Corunya va pronunciar una conferència magistral sobre el contingut i l'organització d'un sistema integral d'informació electrònic.

Molt interessant va ser també la taula rodona en la que diferents professionals de diferents institucions sanitàries (Sra. Roser Cadena, Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona; Sr. Claudio Pelaez, *Sistema Extremeño de Salud*; Sr. Antoni Gilabert, Servei Català de la Salut i Sr. Fernando Martin-Vegue, INSALUD, Comunitat de Madrid) van explicar la seva experiència en l'ús d'aquesta tecnologia.

Per finalitzar, cal destacar la presència del professor Tony Paget, representant de la Universitat de Swansea (País de Gal·les), on s'està impartint un màster en informàtica i salut, que ha servit com a base per al curs de postgrau de la Universitat d'Andorra que va ser presentat també a les jornades pel Rector de la Universitat i que s'iniciarà el proper mes de febrer del 2007.

Les ponències de les jornades així com el reportatge fotogràfic es pot consultar a la pàgina web de la Universitat d'Andorra: www.uda.ad

Carme Espinosa

La foto

Giants Causeway

Manel Cayetano

Voleu rebre l'e-com.Ud'A?

Us hi podeu subscriure enviant un missatge a l'adreça electrònica butlleti@uda.ad. No oblideu d'indicar la vostra adreça electrònica.